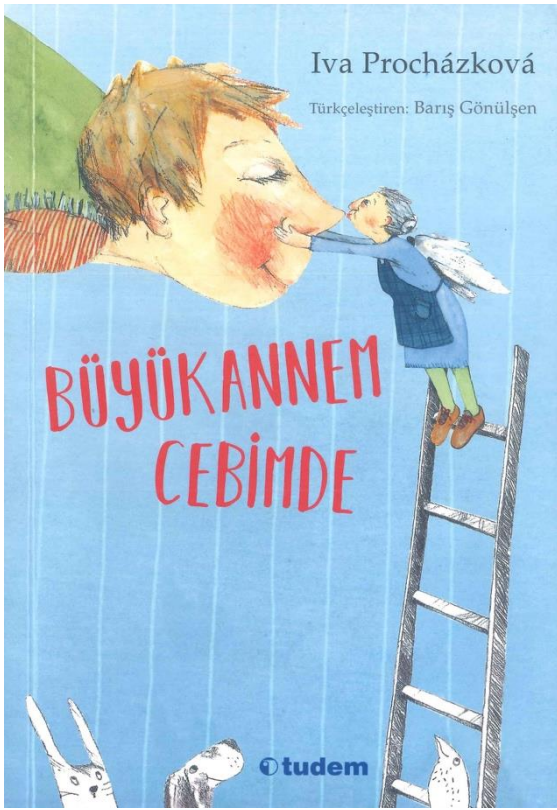

“...
Pencerem kuşları çekmiyor
Soluğu azaldı nergislerin
Üç tarak olsa taranmaz Yuku-Lilin saçları
Ben annesi çalışan bir çocuğum
...”
(Annesi Çalışan Çocuğun Ağıdı, Gülten AKIN)

YALNIZ BİR ÇOCUK VE SIRADIŞI BİR BÜYÜKANNE: BÜYÜKANDEM CEBİMDE¹

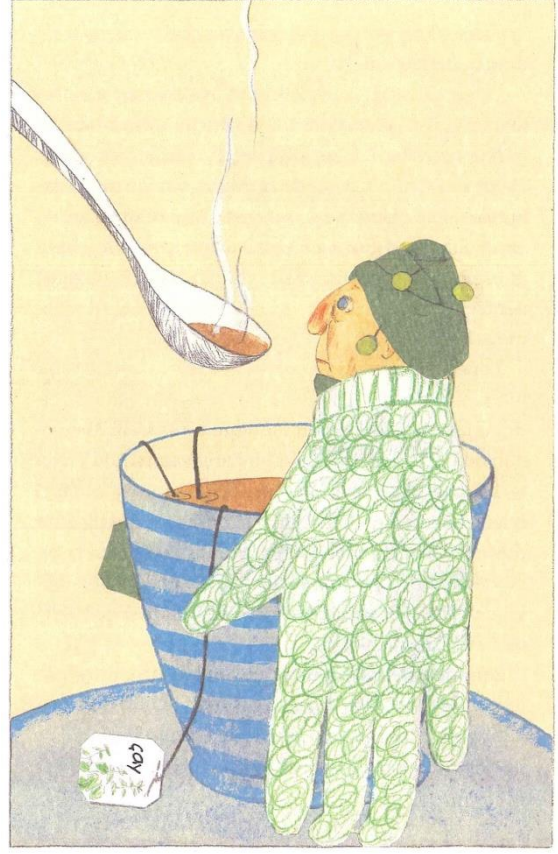

Bebeklik, çocukluk, gençlik, erişkinlik ve yaşlılık: İnsanların çoğu bu evrelerden geçerek yaşamını tamamlar. Her evrenin kendine göre sorunları vardır. Öte yandan yaşamın ilk adımlarının atıldığı bebeklik ve çocukluk döneminde anne-babaların seçimleri çocukları derinden etkiler. Bunlardan biri de kariyerinde ilerlemeye çalışan anne-babaların seçimleridir. Kimi zaman çocuk-iş-ev arasında dengeyi bulmakta güçlükler yaşayan anne-babaların arayışları içinde yiter gider çocuklar. Büyükler ne yapacaklarını düşünme dursun; bazı

çocuklar bu yalnızlıktan kurtulmak ve zamanından önce gelen güç ortamdan çıkmak için çözüm yolları bulurlar. İşte bu çocuklardan biri de Elias'tır. Aslında Elias “ideal” anne-babaya sahip bir çocuktur: Nitelikli mesleklere sahip, kariyerlerinin basamaklarını koşarak çıkan güzel-akıllı bir anne ve akıllı bir baba... Buna karşın iletişimsizliğin duvarını örmekte de ustadır bu anne-baba. Çünkü kariyerlerinde ilerlemenin baskısına karşı koyamazlar. Öte yandan bu anlaşılır bir istektir. Kim istemez ki kariyerinin basamaklarını

¹ Prochazkova, Iva (2017) *Büyükannem Cebimde*. İzmir: Tudem.

koşarak çıkmayı? Elias, bu ikilemlerin trajikomik durumlarına tanık olurken cebindeki yalnızlığı çıkarır ve yerine düşsel büyükannesini koyar. Hem de cep boy kanatlı bir büyükanne! Elias'ın düşsel büyükannesi yaşamına girince her şey değişir. Çocuk, yalnızlık duygusundan kurtulur; artık onu dinleyen, anlamaya çalışan ve onunla konuşan biri vardır. Yazar, okura, anne-babalığın ne kadar güç bir iş olduğu ve bu nedenle hatalar yapılabileceğini anlatmak için Elias'ın da Büyükanne'ye baktığı (yemek yedirdiği- uyuttuğu vb.) bir kurgu yaratır. Elias, Büyükanne'ye bakmak için öylesine çaba harcar ki bu süreç aralarında güçlü bir bağ kurulmasını da sağlar.

Elias ve Büyükanne yoluyla yapıt okurlarına, metnin yüzey ve derin anlamında onlarca sorunun kapısını aralar: “İletişimsizlik sevgiyi yok eder mi?, Birini sevdiğini nasıl gösterirsin? Sevgi ne demektir? Paylaşmak ne işe yarar? Yalnızlık çocukları nasıl etkiler? vb.” Bütün bunlara ek olarak kitabın en nitelikli yanlarından biri de yazarın bu duyarlı konuya yaklaşımıdır. Yazar, kimseyi yargılamadan ya da suçlamadan annelik-babalık-çocukluk-yalnızlık ve seçimlerimiz üzerine düşünmeye çağırır okurunu.

Yazarın gülmece öğelerini ustaca kullanan anlatımı, sürükleyici kurgusu, Barış Gönülşen'in çevirisi ve Marion Goedelt'in resimleriyle okunmaya değer bir metin *Büyükannem Cebimde*. Elias ve Büyükanne'nin serüveni, “Biz de bunu yaşadık, yaşıyoruz.” diyen anne-babaların ve 10-12 yaşlarındaki çocukların okuması için bekliyor kitaplıklarda...

Arş. Gör. Özlem KANAT SOYSAL
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi

